

LIIKENNE 12

Valtakunnallinen
liikennejärjestelmä-
suunnitelma

LIIKENNE- JA
VIESTINTÄMINISTERIÖ

Valtakunnallisen liikennejärjestelmä- suunnitelman valmistelutilanne

Hanna Perälä, liikenne- ja viestintäministeriö
Paikallisliikennepäivät 26.9.2019, Vantaa

Uusi strateginen suunnittelutaso pitkäjänteiseen kehittämiseen

Valtakunnallinen
liikennejärjestelmäsuunnitelma

**Kuntien ja
kaupunkiseutujen**
liikennejärjestelmäsuunnitelmat

Maakunnallinen
liikennejärjestelmäsuunnitelma

Suunnitelman sisältämät kokonaisuudet

1. Liikennejärjestelmän nykytila ja toimintaympäristön muutokset
2. Liikennejärjestelmän kehittämisen yhteiskunnalliset päämäärät ja suunnitelman tavoitteet
3. Toimenpideohjelma (valtio ja kunnat)
4. Valtion rahoitusohjelma
5. Yhteenvedo vaikutusten arvioinnista
6. Suunnitelman seuranta ja jatkuvan valtakunnallisen liikennejärjestelmätyön organisointi
7. Evästyksiä seuraavalle suunnittelukierrokselle

Jatkuva ja rullaava prosessi

- 12-vuotinen suunnitelma päivitetään jatkossa hallituskausittain. Lisäksi hallituskausien alussa julkisen talouden suunnitelmasta johtuvat tarkistukset.
- Prosessi kehittyi koko ajan esimerkiksi vaikutusten arvioinnin menetelmien kehittyessä.
- Luodaan menettelyjä suunnitelman toteutumisen seurantaan ja jatkuvaan vuorovaikutteiseen liikennejärjestelmätyöhön kaikilla tasoilla.

Liikennejärjestelmän kokonaiskuva

Mitä suunnitelmassa voitaisiin käsitellä?

- Väyläverkon kehittämisen kokonaiskuvaa ja valtakunnallisia kriteereitä, joilla voitaisiin ohjata hankkeiden suunnittelua, rakentamista sekä rahoittamista.
- Perusväylänpidon toimien suuntaamista ja priorisointia. Pääväyläasetuksen muutostarpeiden arviointia.
- Julkisen henkilöliikenteen, kävelyn, pyöräilyn ja liikkumispalveluiden kehittämisen painopisteitä.
- Liikenteen päästövähennystavoitteen saavuttamista edistäviä toimenpiteitä.
- Tiedon hyödyntämisen edistämistä.
- Myös kuntien ja kaupunkiseutujen toimenpiteitä, jotka toteuttavat suunnitelman tavoitteita (toimenpideohjelma koostuu valtion ja kuntien toimenpiteistä).

Kohti pitkäjänteisempää kehittämistä

Väyläverkoston kokonaiskuva kootaan ja arvioidaan laaja-alaisesti ja kokonaiskehittäminen linjataan osana 12-vuotista valtakunnallista liikennejärjestelmäsuunnitelmaa.

Pääväyliä ja niiden palvelutasoa koskevan asetuksen toimivuus ja muutostarpeet arvioidaan liikennejärjestelmäsuunnitelmatyön yhteydessä.

Perusväylänpitoon tehdään parlamentaarisen työryhmän esityksen mukaan vuodesta 2020 eteenpäin 300 miljoonan euron vuosittainen tasokorotus.

Suoran budjettirahoituksen rinnalle nostetaan erillisrahoituksen ratkaisuja hankekohtaisesti - hankeyhtiöt.

Kohti kestäviä kulkumuotoja

Hiilineutraali Suomi vuoteen 2035 mennessä. Joukkoliikenteen, pyöräilyn ja kävelyn yhteenlaskettua matkasuoritetta on kasvatettava selvästi.

Toteutetaan kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelma.

Liikenteen digitalisaation, palveluistumisen ja yhteiskäytön mahdollisuudet käytetään täysimittaisesti järjestelmän kehittämiseksi, päästöjen vähentämiseksi ja saavutettavuuden parantamiseksi.

Liikenneturvallisuuden parantaminen otetaan uudelleen mukaan liikenteen ja liikennejärjestelmän kehittämiseen.

Suunnitelman laatimisen vaiheistus

1. Esivalmistelu

- Liikennejärjestelmän nykytila ja toimintaympäristön muutokset
- Tausta-aineiston kokoaminen
- Suunnitelman tavoitteita koskevien vaihtoehtojen valmistelu
- Vaikutusten arviointiohjelma

2. Suunnitelman valmistelu

- Linjaukset päämääristä, suunnitelman tavoitteista ja resurssirajoitteesta (taloudellisesta raamista)
- Suunnitelmaluonnokset ja niiden vaikutusten arviointi
- Rahoitusohjelman valmistelu
- Suunnitelmaluonnoksen kokoaminen lausunto- kierrosta varten

3. Suunnitelmasta päättäminen

- Parlamentaarinen ohjausryhmä
- Selonteko eduskunnalle
- Valtioneuvoston päätös (suunnitelma valmis)

Vaikutusten arviointi

1. Parantaa suunnittelua ja päätöksentekoa
2. Tekee ratkaisusta läpinäkyvämpiä
3. Kannustaa yhteistyöhön ja yhdessä oppimiseen

Vaikutusten arvioinnin viisi osa-aluetta

LAINSÄÄDÄNTÖ

Laki liikennejärjestelmästä ja maanteistä (503/2005)

Laki viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista (200/2005)

ARVIOITAVAT VAIKUTUKSET

Saavutettavuus sekä matkojen ja kuljetusten palvelutaso

Taloudellinen kestävyys

Ekologinen kestävyys

Sosiaalinen kestävyys

Liikennejärjestelmän turvallisuus

Parlamentaarinen ohjausryhmä

Puheenjohtaja

liikenne- ja viestintäministeri Sanna Marin

**Jäsen kaikista eduskuntaryhmistä,
pysyvät asiantuntijat**

Tehtävät

- linjaa ja priorisoi suunnitelman tavoitteet
- ohjaa suunnitelman ja sen toimenpideohjelman valmistelua linjaamiensa tavoitteiden ja vaikutusten arvioinnin pohjalta
- linjaa suunnitelmaluonnoksen sisällön ennen sen käsittelyä eduskunnassa selontekona

Yhteistyöryhmä

Puheenjohtaja ylijohtaja Sabina Lindström

Jäsenet ministeriöistä, virastoista (Liikenne- ja viestintävirasto, Väylävirasto), maakuntien liitoista (4), suuret kaupunkiseudut, muut kunnat, Kuntaliitto (yhteensä 4)

Pysyvät asiantuntijat (vaikutusten arviointi) ja **sihteeristö**

Tehtävät

- varmistaa vuorovaikutus ja yhteistyö sidosryhmien kanssa.
- varmistaa valtakunnallisen ja alueellisen liikennejärjestelmäsuunnittelun vuorovaikutus erityisesti tuomalla alueellista tietoa asiakastarpeista valtakunnalliseen suunnitteluun
- osallistua suunnitelman sisällön valmisteluun
- koordinoida suunnitelman valmistelua muiden valtakunnallisten suunnitelmien kanssa

Suunnitelma vuorovaikutuksesta

Vuorovaikutus suunnittelun aikana

- Yhteistyöryhmä: varmistaa vuorovaikutuksen ja yhteistyön sidosryhmien kanssa
- Lausuntokierros vaikutusten arviointiohjelmasta (syksy 2019)
- Kysely liikennejärjestelmän nykytilasta ja toimintaympäristön muutoksista (syksy 2019)
- Valtakunnallisia ja alueellisia tilaisuuksia
- Keskustelut kuntien ja kaupunkiseutujen, maakuntien liittojen, järjestöjen ja elinkeinoelämän toimijoiden kanssa
- Suunnitelmaluonnos ja arviointiselostus lausunnoille
- Eduskuntakäsittely
- Aineistot valtioneuvoston hankeikkunassa:
<https://valtioneuvosto.fi/hanke?tunnus=LVM018:00/2019>

Elinkeinoelämän kuulemiset (Väylävirasto), alueellinen liikennejärjestelmätyö, olemassa olevat yhteistyöryhmät, verkostot ja neuvottelukunnat

Valtakunnallinen liikennejärjestelmä- suunnitelma

MITÄ SEURAAVAKSI

Lausuntokierros

Lausuntokierros suunnitelman valmistelua ja vaikutusten arviointia koskevasta suunnitelmasta **syksyllä 2019**.

Kysely

Kysely liikennejärjestelmän nykytilasta ja toimintaympäristön muutoksista. Kyselyllä luodaan yhteinen tilannekuva suunnittelun pohjaksi.

Yhteistyöryhmä ja parlamentaarinen työryhmä

Ryhmät aloittavat työnsä **syksyllä 2019**.

Aineistot

<https://valtioneuvosto.fi/hanke?tunnus=LVM018:00/2019>

#LIIKENNE12